

КИЇВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ

Competitiveness of Service Enterprises

ХАРКІВСЬКИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
КНТЕУ

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Навчальний рік	2020/2021
На якому курсі викладається	4
Обсяг дисципліни (годин / ECTS)	180/6
Тижневе навантаження	4 години
Мова викладання	Українська
Статус дисципліни	Вибіркова

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Антонова Олена Вікторівна
Науковий ступінь, вчене звання	Кандидат економічних наук
Кафедра	Туристичного та ресторанного бізнесу
Посада	Доцент
Профіль викладача	Google Scholar
Контактна інформація	o.antonova@knote.edu.ua

Анотація

Дисципліна «Конкурентоспроможність підприємств сфери послуг» – вибіркова навчальна дисципліна спеціалізації, передбачена планом підготовки дипломованих фахівців спеціальностей «Туризм», «Готельно-ресторанна справа», «Ресторанні технології». Курс передбачає ознайомлення з методичним апаратом конкурентного аналізу діяльності підприємств сфери послуг для визначення рівня їх конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможність набуває великого значення через активне змагання підприємств і їх товарів за споживача, тому поняття конкурентоспроможності широко використовується і в сфері послуг. Після опанування даного курсу стане зрозумілим, що важливість оцінки рівня конкурентоспроможності визначається необхідністю позиціонування оцінюваного об'єкту відносно конкурентів, а також визначення заходів щодо управління конкурентоспроможністю в напрямку її підвищення.

Мета дисципліни

Формування системи теоретичних і прикладних знань, умінь і навиків щодо використання методичного апарату конкурентного аналізу для визначення рівня конкурентоспроможності підприємств сфери послуг у сучасних умовах.

У результаті вивчення дисципліни студент буде

знати:

- сутність та особливості різних видів конкурентних переваг;
- функції і методи управління конкурентоспроможністю підприємства;
- методи формування конкурентних переваг;
- особливості визначення конкурентного статусу підприємства;
- методологічні особливості оцінки конкурентоспроможності різних підприємств;
- можливості оптимізації господарських рішень та вибору альтернатив.

вміти:

- визначати конкурентну позицію підприємства та його конкурентний статус;
- аналізувати причини та умови виникнення конкурентних переваг;
- здійснювати порівняльний аналіз діяльності підприємств;
- здійснювати вибір бази порівняння та показників для оцінювання конкурентоспроможності підприємства;
- здійснювати комплексну оцінку конкурентоспроможності підприємства;
- визначати конкурентні стратегії підприємства;
- обґрунтувати можливості раціонального використання потенціалу підприємства;
- творчо використовувати знання, отриманні під час вивчення дисципліни.

Передумови вивчення дисципліни

Знання основ економічної теорії, економіки галузі (готелів і ресторанів, туризму), менеджменту галузі (готелів і ресторанів).

Програма дисципліни

Тема 1. Конкурентоспроможність як категорія і як властивість підприємства.

Сутність конкуренції, конкурентних переваг та конкурентоспроможності: сучасна класифікація, основні форми та види міжнародної конкуренції. Види конкурентної поведінки. Рівні ведення конкурентної боротьби. Ринок як спільнота конкуруючих компаній. Порівняльна характеристика основних ринкових структур. Конкурентоспроможність суб'єкта конкуренції та її основні ознаки.

Тема 2. Конкурентні переваги підприємства. Діагностика конкурентоспроможності Підприємства сфери послуг.

Методологія аналізу конкурентних переваг підприємств сфери послуг, класифікація методів управління конкурентними перевагами, аналіз діяльності конкурентів. Теорія управління конкурентними перевагами на основі їх ексклюзивних цінностей: сутність та класифікація цінностей, методичні основи управління конкурентними перевагами різних об'єктів.

Тема 3. Конкурентні стратегії

Система конкурентних стратегій підприємства. Стратегії надбання конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції). Стратегії конкурентної поведінки

підприємства. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія. Ситуаційне проектування конкурентної стратегії.

Тема 4. Конкурентоспроможність послуги та методи її оцінки

Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності послуги сфери туризму, готельного та ресторанного бізнесу. Методи оцінки конкурентоспроможності послуги. Якість послуги – основний важіль забезпечення її конкурентоспроможності. Основні підходи до управління конкурентоспроможністю послуги.

Тема 5. Оцінка конкурентоспроможності персоналу підприємств сфери послуг.

Методика оцінки конкурентоспроможності персоналу підприємства. Використання системного аналізу при оцінці конкурентоспроможності підприємства. Загальні підходи до оцінки конкурентоспроможності галузі.

Тема 6. Система та процес управління конкурентоспроможністю підприємства.

Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємств. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес-організацій різних типів.

Тема 7. Розробка та забезпечення реалізації програм підвищення конкурентоспроможності підприємств сфери послуг.

Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності підприємства та галузі. Галузева залежність методів і форм конкуренції.

Особливості та політики дисципліни

Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на занятті, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

З метою набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок з окремих методів оцінки конкурентоспроможності підприємств сфери послуг можуть бути залучені фахівці з економічного та фінансового аналізу, підприємці галузі та/або науковці в форматі ділової зустрічі, бізнес-лекції, майстер-класу.

Форми та методи оцінювання

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до діючого [Положення про оцінювання результатів навчання студентів](#).

Поточний контроль (60 балів): 1) опрацювання логіко-структурних схем, наведених у практикумі з дисципліни; 2) виконання двох індивідуальних завдань з оцінки конкурентоспроможності послуги та підприємства в цілому на Порталі освітніх ресурсів та інформаційної підтримки освітнього процесу Інституту (<https://edu.htei.kh.ua>).

Підсумковий семестровий контроль (40 балів): письмовий екзамен. Структура екзаменаційного білету: завдання на оцінювання теоретичних знань (комп'ютерне тестування); завдання на оцінювання практичних навичок (ситуаційне завдання); завдання на оцінювання професійних вмінь (творче завдання).

Умовою допуску до підсумкового семестрового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 36 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60.

Рекомендовані джерела інформації

1. Должанський І. З., Конкурентоспроможність підприємства: Навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
2. Брюховецкая Н. Е. Конкуренция и соревнование в условиях инновационного развития предприятий /Н. Е. Брюховецкая, И. П. Булеев // Вісник економічної науки України. – №1. 2017. - С.7-15.
4. Євтушенко Н.О. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник навчальний /Н.О. Євтушенко. - Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 142с.
5. Лупак Р. Л. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. / Р. Л. Лупак, Т. Г. Васильців. – Львів : Видавництво ЛКА, 2016. – 484 с.
6. Омеляненко Т. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства / Т. В. Омеляненко. – Київ: КНЕУ, 2006. – 272 с.
7. Цибульська Е. І. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. – Харків: Вид-во НУА, 2018. – 320 с.
8. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с.